

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХОРАЯ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХОРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1958
АВГУСТ
16
СУББОТА
№ 162 (4132)

Өртөө 20 коп.

Эштер Н. С. Хрущевтун, М. А. Сусловтун, Д. С. Полянскийн Куйбышев областын «Ленинниң оруу» колхозка чораны (1 арын).
ССРЭ-ниң профэвилелдериниң XII съездин чыылдыр дугайы (1 арын).
Областа мал чемнериниң белеткели (1 арын).
ТАРАНЫ АЦЫЛАП АЖААП АЛЫР (2 арын).

Культура теманыга (2 арын).
В. Платновский.—Партия дугайында Ленинни өөрдигин жоюла ревилюциястөр хулаң албайн турар (2—3 арыннар).
Н. Филимонова.—Херөөжөннериниң күш-ажылыч идепкели улам күштелдирер (3 арын).
М. Семенов.—Колхозта ханз солунуң ажылы (3 арын).

М. Гордеевский.—Чериян кызыл байлаан тыларыңче Чонну мобилизациястөр (3 арын).
ССРЭ-ниң Брессельде делегей делегейинде национал хунари (4 арын).
В. И. Ленинге Мишкельдеге тураскал турар (4 арын).
Т. Колесниченко.—Араб чон чук волюнтаризмге удуз демисекип турар (4 арын).

КӨДЗЭНИҢ АЖЫЛ-ИШЧИЛЕРИН ХАНДЫРАРЫ—КООПЕРАТОРЛАРЫҢ ЧУГУЛА СОРУЛГАЗЫ

Тываның кооператорлары чылды баштайгы чартында бараан саарылганын планниң 102,2 хуу, нияттиң кеменинге черлериниң саарылганын 100 хуу күөсеткен. Эрткен чылды ол-ла үезинге деңсөөрге 15 миллион рубль хөй түнүг барааннары чонга саткан. Ол ишкеш белеткелдер планы бо чылды баштайгы чартында 106 хуу күөсеткен.

Тываның кооператорлары чылды баштайгы чартында бараан саарылганын планниң 102,2 хуу, нияттиң кеменинге черлериниң саарылганын 100 хуу күөсеткен. Эрткен чылды ол-ла үезинге деңсөөрге 15 миллион рубль хөй түнүг барааннары чонга саткан. Ол ишкеш белеткелдер планы бо чылды баштайгы чартында 106 хуу күөсеткен.

Чедикшилерин быгылавышаан, амгы кол ичөөнгейни сизгендеринде болгаш тараа ховуларда көдзөнниң ажил-ишчилерин алы-кеңиң болгаш үлетпириниң барааннары-биле үзүктө чок хандыраарыңе улааннары чугула.

Нияттиң малыга чөм белеткелдериниң чугула үези чугула пьяде безин Чөөн-Хемчик районун (даргазы эш Березкин) автолавкалары 260 улаа үнүшкүнүг садыг кылган эм айд оон саарылганы 60 муң рубль ашкан. Ол ишкеш районун көдө магазиннеринден дерги садыгларын ажил-ишчилерге 138 катан үндүргөн. «Хорум-Даг» болгаш Ленин аттыг колхозтарын хову турлааларының арасында көжер столвалары база организастан.

Областа эртен чылын чүтле 4 автолавкалар ажылдап турган, кыды көжер садыглар ам 12 чедир көвүдөн, райполар дамчып ном садыглар 1 автолава база бар. Оларын чөм азыгылавышаан, көдө магазиннериниң ажылдары шактан ол черлериниң байланынга хамаарыштыр өдө тургузары, үнүшкүнүг дерги садыгларын организастан чорук чугула.

Моон-биле кады ажил шүштү черлерде дески эвес, ылаңгыя негелде чок, шонка удуруткуланың түнелдинде чамдык райполар дыка четпес ажылдап турарына аймак айттыр керек. Улуг-Хем райпо (даргазы эш Лапшаев) чартык чылда бараан саарылганын планниң чүтле 95,5 хуу, нияттиң кеменинге черлериниң саарылганын 92,8 хуу күөсеткен. Чоннуң негелдени өөренип көрбөниңден чамдык магазиннерде бараан ында хергелден ырактар артык, а өскелеринде чедикпес болуп турар.

Областаребовоз болгаш райполар чүтле садыг организастанна кызыгараттынайн, колхозтарга, хову турлааларына, бригадаларга нияттиң кеменинге черлериниң ажилдар болгаш сава аймак-биле шөлдерде столваларын хандыраарына, мергежиниң поварларын белеткелеринге база боттуг дузалар үзүлгелдиң. Областың садыг-кооператив школаны 36 поварларын өөрдип үндүргөн. Олар амгы негелдени, көдөнниң бүгү ажил-ишчилерин четче хандырын шыдаас болганда, мындык кадрларын белеткелеринче райполар, колхозтар болгаш совхозтар ичөөнгей салыр журурут.

Кандыг-даа ажил керекти кижилер, кадрлар кылып бүдүрер болгай. Мындык турбуже, Тес-Хем районун баштаар чери кадрлар ортузунга политиктиг кижиниңге ажилдан дыка багай тургускан. Моон уламдын көдө магазиннериниң ажилдар шакты доктаамал эвес, малчыларга, хову турлааларына, бригадаларга үнүшкүнүг садыгларын организастанвайн турар.

Мунакчыларын дуржулгазын калдыртпашан, көдөнниң ажил-ишчилерин хандыраары үлетерип организастанары өргөжөк чугула. Партия районнарынын, райкоопкомнарын болгаш областаребовозтун таламында бо чугула амынга хүн-бүртүнүг удуруткуланы күштелдирер негетинин турар.

Тываның кооператорлары чоннуң мурунуга ак-сеткилдиг бараан болуру дөш, совет садыгын културалын чедип алыр дөш улам шудургу ажилдар журурут. Байлак дүжүттү чидирит чокка ажаарына болгаш күрүнеге тараа белеткелер бүгү удурун херөөнге областы кооператорлары боттарының күш-ажылыч үдүн ширерлер.

Барын-Хемчик райпо (даргазы эш Наймит-оол) көдө 8 магазиннериниң ажилдар шактан амгы кызыл павия үезинге таарыштыр өдө турар.

Тываның кооператорлары чоннуң мурунуга ак-сеткилдиг бараан болуру дөш, совет садыгын културалын чедип алыр дөш улам шудургу ажилдар журурут. Байлак дүжүттү чидирит чокка ажаарына болгаш күрүнеге тараа белеткелер бүгү удурун херөөнге областы кооператорлары боттарының күш-ажылыч үдүн ширерлер.

Тараа белеткелениң планы хуусаа бетинде күөсетинген

Сонгу-Осетин АССР-ниң көдө ажил-агыйнын ажил-ишчилери тараа белеткелериниң планын хуусаазында эрте, августуң өскө сөздөспөккөннөр (кукуруза чокка). Эрткен чылды бо хүнде турганында күрүнеге 503 муң пуд хөй тарааны дузагаан болгаш саткан. Күрүнеге тараа садымышыны үргүлчүлөвишаан.

Тываның кооператорлары чоннуң мурунуга ак-сеткилдиг бараан болуру дөш, совет садыгын културалын чедип алыр дөш улам шудургу ажилдар журурут. Байлак дүжүттү чидирит чокка ажаарына болгаш күрүнеге тараа белеткелер бүгү удурун херөөнге областы кооператорлары боттарының күш-ажылыч үдүн ширерлер.

Кызылда хлеб заводунун ажиттыганына холбаштырган митинг. Чурукта: митингдин киржикчилери болгаш СЭКП Тыва обкомунун бирги секретары С. Токамы митингке чүве чугалап турары.

Волганың В. И. Ленин аттыг гидроэлектростанциясының байырлаалдыг ажимдышкыны. Чурукта: Партия болгаш чакаткын удуруткуллары ГЭС-тиң машина залында.

Эштер Н. С. Хрущевтун, М. А. Сусловтун, Д. С. Полянскийн Куйбышев областын «Ленинниң оруу» колхозка чораны

СТАВРОПОЛЬ. (Куйбышев областы), (СЭТА). Волганың В. И. Ленин аттыг ГЭС-иниң байыраг ажимдышкынына холбаштыр Куйбышев областа барган эштер М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Д. С. Полянский, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазының орамынчы А. Ф. Засядько, электр станцияларының министри А. С. Павленко, ССРЭ-ниң Күрүлгүнүн даргазы В. А. Кучеренко, а ол ишкеш СЭКП-ниң Куйбышев обкомунун бирги секретары М. Т. Ефремов болгаш Куйбышевгидростройун начальниги И. В. Кошкин олар августуң 11-ниң өртенінде Ставрополь районун «Ленинниң оруу» колхозка чоранылар. Ол көдө ажилдагы артеиз Вола ГЭС-инден ыраа өвөсте туруп турар. Олар аңаа чөдө

арга-биле олуртпаан-дыр деп өскерип каан болгаш ол кукурузаны олуртуугаар арга-биле олурткан участка баарын сүмөлөө. Аңаа баарга кукурузаның сыптары чинге болгаш чөмниң баштары барык чөк болган. Н. С. Хрущев кукурузаны дөрбөлчү-улаңчак арга-биле тарымырына кайи хире ажимтыгы дөоринче колхозчуларын болгаш алачыларын ичөөнгейин улаңдырган. Ол, оон соонда ук чинжеке үндөмөз кукурузаны шын тарып олуртурун өөрениринге ажилдаары-биле ол ийи участоктарын тыртырып алырар деп кинооператорлардан дилөөн.

Алачылар «Ленинниң оруу» болгаштан Куйбышевче өжидирип чорупканнар. Митингдин киржикчилери тураскаалдык өдөөңе чектер салгылааннар.

Курорт суурду В. И. Ленинге тураскаал

БАЛДОНЕ (Латвия ССР). СЭТА-нын дындамын амырга, мында, курорт суурнуң төвүнде Владимир Ильич Ленинге тураскаал ажиттыган.

Тураскаалды ажимдарына хол-нун ажил-ишчилери чыгылганнар. Митингдин киржикчилери тураскаалдык өдөөңе чектер салгылааннар.

Областа мал чемнериниң белеткели

Мал чемнери белеткелериниң ажилына бедик көргүзүлгөни чедип алганы дөш СЭКП Барын-Хемчик райкомунун болгаш райкүсөминун кирип келгенин ёзуулар моон аңаа мунакчыларын обкомун Хундулеа самбыразына кирипкен.

«Совет Тываның беш чылы» колхоз (даргазы эш Бичен-оол, парторганизация секретары эш Даржаа) силос салырының планын август 10-да 100,5 хуу, сизген белеткелерин—71,9 хуу күөсеткен. «Нызыл тул» колхоз (даргазы эш Малзыр, парторганизация секретары эш Биче-оол) силос белеткелериниң планын 104,9 хуу күөсеткен. «Большевик» колхоз (даргазы эш Чавыдык, парторганизация секретары эш Семис-оол) силос салырының планын 102,9 хуу күөсеткен.

Бүгү күш сизген ажилында

Бай-Тайга районда «Найрыз» колхоз бо чылын 3900 тонна сизген, 1300 тонна силос белеткелер планныг. Ону чогуур өйүндө долур, харын ажил күөсөдиринге бүгү арталар бар. Ол ажилче колхозтун чүтле хову ажимылар бригадасы эвес, бүгү участоктарда колхозчулар түр хаара туттунган.

Коммунист Адыгын удурутканы бригада Ленин-Давак фермасының шылтаанда 326 тонна силосту салган. Олар ам Бажыныг-Буктуң шөлдеринде келген, мында 80 тонна ажил сизгени болуп сарааттаан.

Х. СУМБА.

Шефчилериниң чедирген дузазы

Чөөн-Хемчик районун «Искра» көдө ажил-агый артеалиниң суурунда башкылар, өөреникчилер болгаш өскө ажилдарда турар чамдык колхозчулар катый 41 кижиле сүт-бараан фермаларының чамына силос белеткелеринге удуз дузаны чидирип турарлар.

Мурнакчы звено кызыл тукту алган

Барын-Хемчик районун «Большевик» көдө ажил-агый артеалинде мал чемнериниң белеткелениң тем-пизини сөзүгү үезе элөөн дүргөдөн. Август 10-га чедир 772 тонна сизгени ажаап алган.

Бирги сүт-бараан ферманын саанчылары, каларчылары 40 тонна сизгени боттары белеткелер дүргөдө алганнар. Олар Теве-Хаа деп черде боттарынын сугтарып эстүргө сизгени хостуг шактарында кезип, 21 тонна сизгени ажаап алганнар. Оларнын черде болуш-мөң сизгени база хөй. Ферманың коллективни бохунга онаашкан план-ны күөсөдир дөш кызылмыскай ажилдап турар.

Х. КАНЧЫР-ОДУУ

Дараанда беш хонкутуң түд-нелинде кызыл тукту чедип алыр дөш звеноларын арасында чарык калбарган.

Сизгенчилерниң социалистиг чарыжы

Талды районун «Кызыл партизан» колхозунун сизген шөлдеринде мал чемнериниң белеткелери үргүлчүлөвишаан. Ол талазы-биле тускайлап тургускан ийи бригадалар арасында социалистиг чарыш-биле ажилдап турарлар. Бригадаларын иштинде звенолар база тургустунган. Оларнын арасында чарыш база организастантыган.

Совет үнөн түнелди ёзуулар алырга, № 2 бригадала коммунист эш Диртыс-оолдун удурутканы звено чарыштың бирги черин элөөн, колхозтун баштаар чериниң 100 рубль шаңынаын алган.

И. ЧЫЛАН-ООЛ.

О. СИРИН-ООЛ.

